

نورلۇق يۇرتى

ئۆزكەڭ اوجاقلارنىڭ ئاسراڧقارى ئاباسىمۇجىمىرى

جلد : 2 — 22

آغستوس 1928
اونيدىنجى سنه

صاى : 8 — 202

حكايت

قايماق

فرانسزجه دن مترجمي

نوزاد مهول

« آلفونس دوده » دن

« سن - ماری - او - سین » ك دمبرجیسی او

— آه حیدودلر ، آه سرسریلر ! دییه باغیرمه باشلادی ..

آقشام هیچ ممنون دکلدی ..

— فقط کیمه باغیریورسك بویله لوری؟

کونش باتوبده آتش اوجاغی سوندورونجه

— « کیمه می باغیریورم ؟ ... بوکون صباحدن

قاپوسنك اوکنده برقناپهیه اوطورارق اطرافنه

آقشامه قادار شهرک سوقاقلرنده باویرایلرله قول قوله

چیراقلری طولایوب اونلرله قارشى قارشى به ، تازه

دولاشان بيش آلتی سرسرییه .. ذاتاً هرکون بویله

بوز کبی بیرادن برر بارداق ایچرکن فابریقه دونوشنی

برقاچ دانه ساخته آلسا.

سیر ایتک وبصورتله

سلینك کیتدیکی بردن

صیجاغك، واوکونکی

بوز کیری ذوندیکی

مساعینك بورغونلغی

کوروبورز. بیامم که؟

چیقارمه چالیشمق اونك

نه خلط ایتکه کلیورلر؟ ..

ایچین آرتق دکیشمه بن

بونك اوزرینه زواللی

بر عادت اولمشدی .

آننه اونلری مدافعه

فقط او آقشام بو

ایتکه قالدیقاراق

باباجان دمیرجی عك زمانه

— نه یاپارسك ؟

قادارد میر خانه سندن

قباحتک همپسی ده بوزواللی

بر یره چیقمامشدی .

یاوروجقلرده دکل که ..

عك ماصه سنك باشنه

طوتوب اونلری جزائر

کچرکن ییله ایچنده کی جان

کبی مملکتلرندن هفته لرحه

صیقیتینسك عکسلی بوزنده

اوزاق بریره کوندر.

بارز بر صورتده کورو.

بیورلر. برمدت صوکر

لیوردی .

زوالیلرده مملکت حسرتی

اختیار قاریسی اونك

باشلا یور. بالطبع مملکته

بو حالنی کوردیکی زمان:

دو عك و بردها عسکر اولامق فکری چوجوقلرک

— عجبانه سی وار ؟ دییه دوشونمشدی .

قافاسنه یرلشوب قالیور .

بلکه ده دیوردی ؟ آلایدن فنا بر خبر آلمشدرده

قاریسی سوزلرینی بیتیر بیتیرمه زدمیرجی ماصه نك

بکا سویله مک ا یسته میور، یوقسه اوغلان خسته می ؟

اوزرینه مدهش بر بومسوق صاووردی :

فقط هیچ برشی سویله مک جسارت ایده میور ،

— صوص قادین صوص ! . دیدی . ذاتاً

ماصه نك اطرافنده بویوک برکاسه نك ایچنده کی صلاطه یی

سز قادینلرک بویله شیلر هیچ ایشنه کلهز. بومورجا.

قهقهه لرله قاپش قاپشا پیه رک کولوشه ن، یاسیق باشاق

قلریکزله دائماً برابر بولونمق واونلره توز قوندور.

رنکلی اوچ قومرال یاوروسنی صوصدورمه

ماق ایچین هر یابدقلرینی خوش کورمه قالفارسکیز .

چالیشوردی .

پک اعلا ایشته بنده دییورمکه ، بو آداملر دنیانك

اک نهایت دمیرجی صبر ایده مه دی. اوندنه کی طباعی

اک حیدود، اک آلقاق انسانلریدر. آله اسیر که سین اکر

ایته رک :

بیان دیور که :

هیرانك خنجرینه قین یاپدق کولومزی ،

کیجه لرك یاسنی دولدوردق باغیرمه ...

کوزومزك یاشیله ییقادق ثولومزی .

ییللرجه کسین دییه طوز باصدق آغیرمه ...

دایادق باشمزی اضطرابك دیزینه ،

سوندورمه دی بر کیمسه یاندق ده ایچین ایچین ...

فیلاتدق کندیمزی کوز یاشی ده نیزیله .

یوقیدر شفقتکز سویله ییک الله ایچین !

صاریمجلی اوغلو

عارف حکمت

بزم « قرستیان » ده بویله بردنات ارتکاب ایدہ جک اولسه یدی، یمن ایدرم که یدی سنه فرانسه سوارسی اوله رق قولاندیم شو قیلجی بوغازنی کووده سندن آیرمق ایچین قوللانقده برآن بیله تردد ایتمه زدم .. سوزلری بیتریرکن صندالیه سنک اوزرندن دوغولارق اوغلنک رسمنک آلتنده اصیلی دوران قیلجی کوستریوردی . فقط کوزلری قرستیانک زوخاف البسه سنک ایچنده کی یانیق ، سوعلی چهره سیله قار شیلایر قارشیلایماز بردنبره ساکنلشمش وکولمکه باشلامشدی ..

— بنده نه توخافم یا ! دییوردی بو قادار قیزمه نه لزوم وار سانکه .. « قرستیان » هنرکه ده بوسریرلر کی آلمانلایه جفنی کیمک عقلی کسر ، « قرستیان » که : حرب ائناسنده اولردن بر چوغنی ده ویرمشدر ..

بو اطمئنان بخش دوشونجه دن سوکره مرده دمیرجی بویوک برنشله ایله یکنی بیتیدی و بربارداق استرازابورغ بیراسنی قافاسنه دیکدکن سوکره چیقوب کیتدی ..

او کیتدکن سوکره قاریسی ده یان اوطه ده جیویلدان مینی مینی لری اوپوتدقن سوکره باغچه قپوسنک اوکنه چیقاراق یاما یامامفه باشلادی .

زمان زمان ایچنی چکیور و دوشونیوردی .. — « اوت قبول ایدیورم دییوردی . آلا قدرلر ، مملکتلرینه خیانت ایتمشدر . فقط نه مه لازم کیم بیلیر آنه لری اولری تکرار کوردکاری ایچین نه قادار مسعوددرلر ؟ »

بونک اوزرینه کوزلری دالیبور ، شوراجقده عسکره کیتمه دن باغچه نک آغاچلریله اوغراشان اوغلنک خیالی تعقیب ایدیور ، ایلریده دوران قویوبه باقیور ، برزمانلر اوزرنده ایش کوملکیله ووردویه کیردیکی زمان کسدکاری کوزل ، ايسقه صاچلری دالغه لانه دالغه لانه صولاغنی دولدورمق ایچین اورابه قوشان قرستیانی دوشونیوردی ..

بردنبره درین بررعه ایله تیرمده دی .. تارلامک اوزرنده کی قپو یواش یواش آچیلدی . فقط نه دنسه اولک کوپکاری خاولامیوردی ..

مع ماقیه دیوارلرک دیلرینه سورونه رک کان آدم آری قووانلرینک آره سندن برخیرسز کی صیریلشدی .. — بونورور آنه ! ..

آنه نک کوکسی صیقیشدی . نفسی طیفانه جق کی

اولدی .. سوکیلی قرستیانی عسکر البسه سیله کوکسی باغری آچیق ، پریشان برحاله ، محجوب ، متأثر اوکنده • دورییوردی .

دینک که کندی اوغلی ده اوتنه کی سفیلر کی عسکردن قایچشدی .. بر ساعتدیری ده اولک اطرافده کیزلی کیزلی دولاشارق باباسنک اودن چیقماستی بکله مشدی ..

اوکا قیزمق ، داریلق ایسته یور فقط بر درلو دیلی وارمیوردی .

نه قادار زمان واردی که ، اونی کورمه مشی و برکره جک اولسون باغرینه باصارق قوجا قلاماشدی . بوندن باشقه اوکا حق ده ویریوردی ..

اوزون زماندیری مملکتدن اوزاق یاشامق ، اردونک نا قابل تحمل الضامی ، اونی نه قادار صیتمش ، عائله سی ، کوخی باباسنک دمیرخانه سی نه قادار اوزله مشدی ...

هله آرقاداشلریک ، آلاس اجه سیله قونوشدی . ایچین « آلمان » دیه جاغیرمه لری اونی بوسبونون اعذاب ایدیوردی .

یجاره آنه اولک بونون بوسویله دکارتنه اینانیور و حق ویریوردی ..

قونوشه ، قونوشه آشانی سالونه کیرمشلردی . آنه سی نک ویردی . فقط آچ دلدی که یه سین ..

یالکز صوصامشدی .. ایچی یانیوردی . صباحندیری قاماره ده ایچدکاری شیشه شیشه شراب وبرا ایچنده برقازان کی قانیور و شیمدی ده بوحرارتی سوندورمک ایچین باردق باردق صو ایچیوردی .

بردنبره اولوده برینک بورودیکنی ایشیتدیلم . شبهه سز بوکلن دمیرجی ایدی .

— ایتمه باباک قرستیان ! چابوق بر طرفه صافلان ، سی بوراده کورمه دن اول اوکا هریشی آکلاتمی ، ایضاح ایدم یامک ایچین وقم اولسون ! .. دمیرچینک اختیارقاریسی بوسوزلری سویله دکن سوکره اوغلنی سالونک بر کنارنده دوران صوبلک آرقه سنه ایتش والری تیرمه رک اوکنده کی دیکیشله مشغول اولغه باشلامشدی .

فقط عکسی ! .. قرستیانک باشلی ماسنه نک اوستنده قالمشدی . دمیرجی لوری اوطیه کیردیکی زمان کوزینه ایپشن ایلک شی بو اولدی .

زوالی آنه نک چهره سنده کی صوافوتاق ، تلاش ، دمیرجی به بر آنده هریشی آکلاتشدی .

چياغين ، دلى كېى بر وضعتده ديواره اصلي دوران قىلجيه دوغرو قوشاركن مدهش ، قورقونچ بر سله سوردى :

— قرستيان بوراده دىلمى ؟

اوغلنك ، آرقه سنه سىنديكى صوبايه دوغرو ايلريله دى . قرستيانك او آنده بوتون سرخوشلى زائل اولمش ، قورقون تيره يرك ، دوشمه مك ايچون ديواره دايانمشدى . بوئانده آنه سى آرالينه آتيلارق :

— « لورى ! لورى ! اولدورمه اونى . . .

دييوردى . اوكا بورايه كلسى ايچون يازان بنام . اوكادميرخانه ده كنديسنة احتياجك اولديغنى بن يازدم . قيزغين بر آرسلان كېى كوكره بن دميرجينك قوللرينه ساريبور ، سورونوپور و هيچقيربيوردى . يديشيك او طه ده كى كوچوكار معناسنى آكلایامادقلى بو حدتلى باغريشلدن ، آغيدلردن قورقارق آغلامه باشلامشلردى .

او آنده دميرجى نره دن كلديكى آكلایامادى بر قوتله كندينى ضبط ايده بيلمشدى .

— اونى بورايه كتيرتهن سنك ها ؟ او حالده يك اعلا ! شيمدى كيتسين ، ياتسين ، يارين صباح ياياجمى بن بليورم . ديدى .

قرستيان ايرتسى صباح آغير وكابوس دولوبر اويقودن اوياندينى زمان كندينى چوجوقلق او طه سنده بولدى .

قورشون چرچيوه لى ، سارماشيقرك طيرماندينى جاملك آره سندن ، اچيه بر زماندنبرى قيزمه باشلايان كوشك بوكسلايكى كوروليور ، آشاغيدن چكيج سسلرى كلييوردى . .

آنه سى او كچه كوزلرني هيچ قاپامامش وبوتون كيجه يى يتاغنك باش اوچنده كچيرمشدى . قوجاسنك اوفكه سى اونى چوق قورقونمشدى .

اختيار دميرجى ده هيچ اوبومامشدى . صباحه قادار اوك ايچنده بر او طرفه بر بو طرفه كيدوب كلش ، آغلايه رق ، آجى آجى ايچنى چكرك متماديا دولابلى قاريشديرمشدى .

صباحين اوغلنك او طه سنه كيرديكى زمان صافكه اوزون بريولجاغه چيقاقممش كى كيتمش وحاضرا نمشدى . . آياقلىزنده اوزون كه ترلر ، باشنده كنيش برشاپه وائلنده اوجى دميرلى بر باستون واردى .

دوس دوغرو ياتاغه ايلريله دى :

— هايدى قالق باقلم شمدى ! ديدى .

قرستيان بر آرز محبوب البسه لرينى طويلايه رق كينمكه باشلامشدى .

باباسى شدتله :

— خاير براق اونلرى ! . ديهه باغيردى :

اختيار آنه شكايستكار بر سله :

— يكي اما نه ياپسين چوجوق باشقه سى يوق كه ؛ دميرجى :

— وير اوكا بنكيلرى ، بنم آرتقى او البسه لره احتياج قالمادى .

اوغلى كينمكه مشغول اولدينى ائانده كندى اوغلنك عسكر البسه لرينى بويوك براهمله طويلايه رق پاكى باپيور ، ايچنده يول تذكهره سى بولونان بياض معدنى محفظه يى بوينونه كچيربيوردى .

ايشلرينى بيتدكدن صوكره :

— شيمدى اينه بيليرز ! . ديدى .

اوچى ده بر تك كله قونوشمادن دميرخانه يه اينديلر . دميرخانه ك كوروكى غريب برخيرىلى ايله خوموردوپور وهر كس چاليشيوردى .

قرستيان قابولرى آغرينه قادار آچيق هانقارلرك اوكنه كلديكى زمان درين بر حزنله ايچنى چكرك چوجوقلغنى ، كونلرجه قيزغين يوللرك اوزرنده آتش اوجاغندن صيچرايان وسياه توزلرك آره سنده پارلايان قيويلجيمارك فارشي سنده اويناندينى زمانلرى خاطر لادى او آنده ايچى مشفق بر حسه دوغدى . باباسى طرفندن عفو ايديلك ايچين شدتلى بر آرزو ايله قيورائغه باشلادى . فقط كوزلرينى قالدرينى زمان باباسنك هيچ بوموشامايان شديد ، قيزغين باقىشلايه فارشيلاشمشدى . .

بو اوزون سكوتى ايلك اخلا ايدن دميرجى اولدى :

— « اوغول ! ديدى ايشته اورس وايسته بوتون طاقلر . . بونلرك هپسى سنك . . » ديدى و آريلرك اوچوشدينى كوچوك ، كوشلى باغچه يى كوستره رك علاوه ايتدى :

— بوده ! قووانلر ، كوتوكلر ، اوهپسى سكا عائد . . مادام كه شرفكى ناموسكى بوشيلره فدا ايتدك ؛ هيچ اولمازسه اونلرى آل ومحافظه ايت ! بكا كانجه بن كيديورم . فرانسه ايچين بش سنه خدمت بورجك واردى . اونى سنك حسابكه اودديه جكم . »